

81122 - Nafakası vacip olan kişilere zekat vermek caiz değil

Soru

Gurbette yaşayan, evli ve yedi çocuğu olan bir kadını, her sene zekâtımı anneme göndermekteyim. Ayrıca annemin nafakasını ben üstlenmekteyim. Bu şekilde zekatımı anneme vermem caiz midir?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Alimler, fitir sadakası dahil farz olan zekatı; anne baba ve çocuklar gibi nafakaları vacip olan kimselere vermenin caiz olmadığına ittifak etmişlerdir.

İmam Malik: "zekâtı, nafakasını vermekle mükellef olduğun akrabana verme" dedi.

İmam Şafii: "Baba, anne, dede ve nineye zekât verilmez" (el Um 2/87)

İbn Kudame: Anne ve baba (soy olarak) ne kadar yükselse bile hiç dede ve nineye zekât verilmez. Çocuklar (soy olarak) ne kadar alçalsa bile torunlara zekât (farz sadaka) verilmez. (el Muğni 2/509)

İbn Munzir şöyle dedi: Anne ve babaya zekât vermek caiz değil. Zira onlara zekât verildiği takdirde nafaka verilmesine ihtiyaç duyulmayacaktır. Bunun sonucunda zekât vererek kendine yarar sağlamış olur. Dolayısıyla zekâtı kendine vermiş sayılır.

İbn Useymin Rahimehullah'a şöyle soruldu: fakir olan akrabalara zekât vermenin hükmü nedir?

Cevap: Şüphesiz fakir akrabaya zekât veya fitir sadakayı vermek caizdir. Hatta yabancılara vermektense akrabaya vermek daha evladır. Çünkü akrabaya vermek sadakayla birlikte sıla-i rahim hükmündedir. Ancak bir şartla caiz olur. Verdiği zekâtla kendi malını korumamış olması lazım. Yani şayet zengin olan kimsenin zekât verdiği fakir akraba, zenginin nafaka sorumluluğu

dahilinde ise caiz olmaz. Çünkü bu durumda kendi malından tasarruf etmiş sayılır. Şayet fakir akraba zenginın nafaka sorumluluğunda değilse ona zekât vermesi caizdir. Hatta ona zekâtı vermesi uzak bir kişiye vermekten daha faziletlidir. Nitekim Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle buyurdu: “Akrabana verdiğın sadaka hem sadaka hem de sıla-i rahimdir (akrabaya iyiliktir) .

Bunun üzerine annenize zekâtı vermeniz caiz değildir. Bilakis zekât dışında annenize nafaka tahsis etmeniz vaciptir. Allah'ın size güzel ve bol rızık vermesini temenni ederiz.

En iyisini Allah bilir.